

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ТОВ «Міжнародний
Морський Тренажерний Центр»

М. В. Безаготій
«15» березня 2023р.

ПОГОДЖЕНО
Голова Державної Служби
морського і внутрішнього водного
транспорту та судноплавства України

Є.О. Ігнатенко
«07» квітня 2023р.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА

з курсу

«Боротьба з пожежею за розширеною програмою» (Advanced Training in Fire Fighting)

відповідно до вимог Правила VI/3 Конвенції ПДНВ,
Розділу А-VI/3 (пункти 1- 4) Кодексу ПДНВ,

Модельного курсу ІМО 2.03 «Підготовка з боротьби з пожежею за розширеною
програмою» (Advanced Training in Fire Fighting)

Обсяг навчального часу (годин) повного курсу			
Лекції	Практична (тренажерна) підготовка	Іспити та практична демонстрація компетентності	Усього
21,25	7,75	1,0	30,0
Обсяг навчального часу (годин) скороченого курсу			
Лекції	Практична (тренажерна) підготовка	Іспити та практична демонстрація компетентності	Усього
11,0	4,0	1,0	16,0

Одеса 2023

Робочий навчальний план і програма розроблені на підставі вимог:

1. Національних вимог.
2. Міжнародної конвенції з підготовки, дипломування моряків і несення вахти 1978 року, з Манільськими поправками 2010 р.
3. Міжнародного кодексу з підготовки і дипломування моряків і несення вахти (Кодекс ПДНВ'95).
4. Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS-74) з поправками.
5. Міжнародної конвенції з відвернення забруднення з суден 1973 р. зміненої Протоколом 1978 р. до неї (MARPOL-73/78).
6. Міжнародний кодекс по системах пожежної безпеки видання 2007 року (International Code for Fire Safety Systems)
7. Міжнародний кодекс з перевезення небезпечних вантажів морем, видання 2010 року (International Maritime Dangerous Goods (IMDG) Code)
8. Модельний курс ІМО 1.20 «Протипожежна безпека та боротьба з пожежею» (Fire Prevention and Fire Fighting)
9. Модельний курс ІМО 2.03 «Підготовка з боротьби з пожежею за розширеною програмою» (Advanced Training in Fire Fighting)
10. Модельний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамени та дипломування моряків» (Assessment, Examination and Certification of Seafarers)
11. Резолюція ІМО А.951 (23) від 05 грудня 2003 року «Удосконалене керівництво по морських переносних вогнегасниках» (Improved Guidelines for Marine Portable Fire Extinguishers)
12. Резолюція ІМО А.952 (23) від 05 грудня 2003 року «Графічні символи суднових схем протипожежного захисту» (Graphical Symbols for Shipboard Fire Control Plans)
13. Резолюція ІМО А.830(19) від 23 листопада 1995 року "Кодекс по аварійно-попереджувальній сигналізації та індикаторах" (Code on Alarms and Indicators)
14. Правила пожежної безпеки на морських суднах, затверджені наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 24 лютого 2007 року N 159, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 12 липня 2007 року за N 806/14073
15. Наказу Міністерства інфраструктури від 07.10.2014 №491 «Про затвердження вимог до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.10.2014 за №1325/26102.

Робочий навчальний план і програма розроблені Товариством з обмеженою відповідальністю «Міжнародний морський тренажерний центр» (далі – ТОВ «ММТЦ»).

1. ОПИС ГАЛУЗІ ЗАСТОСУВАННЯ. МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

1.1. Сфера використання курсу

Курс розроблений для підготовки моряків, призначених управляти боротьбою з пожежею, а також капітанів і членів командного складу, вахтових помічників капітана, старших і других механіків, до функціональних обов'язків яких входить забезпечення пожежонебезпеки й керівництво боротьбою з пожежею.

1.2. Мета курсу

Головною метою підготовки є навчання загальній організації й тактиці боротьби з пожежею на судні. Особливої уваги при підготовці керівника слід приділяти питанням управління діями екіпажу, грамотної оцінки обстановки з метою визначення головної мети й основних завдань при боротьбі з пожежею.

1.3. Завдання курсу

До основних завдань підготовки належать:

- керівництво боротьбою з пожежею на судні;
- організація й підготовка пожежних партій;
- перевірка обладнання і систем для виявлення й гасіння пожежі;
- розслідування й складання повідомлень про випадки пожежі.

Слухачі, які успішно завершили вивчення цього курсу, повинні бути здатними вірно реагувати при пожежі, приймати правильні необхідні рішення для забезпечення безпеки екіпажу та судна, ефективно застосувати засоби пожежогасіння, демонструвати знання та навички усунення можливостей локалізації вогнища.

1.4. Слухач повинен уміти:

- керувати боротьбою з пожежею на судні;
- оцінювати обстановку й стан аварійного судна;
- визначати найбільш небезпечний напрямок розвинення пожежі;
- контролювати виконання на судні протипожежних заходів;
- складати оперативний план загальносуднових дій при боротьбі з пожежею;
- керувати рятуванням людей з аварійного приміщення;
- керувати діями аварійних партій і груп розвідки при боротьбі з пожежею.

1.5. Слухач повинен знати:

- теоретичні основи процесів горіння й гасіння;
- особливості розвитку пожежі й динаміку формування небезпечних факторів пожежі на судні;
- тактику боротьби з пожежею на судні;
- протипожежні системи й пристрої;
- заходи протипожежної безпеки і правила зберігання й перевезення небезпечних вантажів тощо.

2. ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СЛУХАЧІВ ТА РІВНЯ ЇХ ПІДГОТОВКИ

2.1. Вступні вимоги до слухачів

Кожний кандидат на отримання Свідоцтва «Фахівця по боротьбі з пожежею за розширеною програмою» повинен:

- бути не молодше 18 років;
- відповідати вимогам до стану здоров'я.

До навчання за курсом допускаються моряки, які пройшли базовий курс із техніки особистого виживання у відповідності до вимог Глави VI, розділу VI/1 Міжнародної конвенції ПДНВ з Манільськими поправками 2010 р.

2.2. Вимоги до робочого місця слухача

Для проведення теоретичної підготовки кожному слухачеві має бути виділено окремо місце в класі, що дозволяє працювати з документами та здійснювати конспектування.

Для проведення практичної підготовки кожному слухачеві має бути виділено окреме місце у складі тренувальної партії відповідно до розкладу занять. Це місце має дозволити йому виконувати практичні вправи, спостерігати за сигналами, які подає інструктор, а також за діями інших членів тренувальної партії.

Кожен слухач під час відпрацювання практичних вправ з гасіння пожежі має бути забезпечений повним комплектом захисного одягу пожежного та заправленим дихальним апаратом.

Кожен слухач після відпрацювання повинен мати можливість прийняти душ, висушити волосся та переодягтися.

Під час відпрацювання практичних навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки. Персонал НТЗ має вимагати від слухачів виконання правил техніки безпеки.

2.3. Специфікація мінімального стандарту компетентності з підготовки по боротьбі з пожежею за розширеною програмою.

Таблиця А-VI/3

Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Керівництво операціями з боротьби з пожежею на судах	<p>Процедури боротьби з пожежею в морі та в порту, звертаючи особливу увагу на організацію, тактику й управління.</p> <p>Використання води для пожежогасіння, її вплив на остійність судна, заходи застереження та процедури з усунення негативних наслідків.</p> <p>Зв'язок та координація під час боротьби з пожежею.</p> <p>Управління вентиляцією, зокрема видалення диму з приміщень.</p> <p>Контроль за паливною системою та електрообладнанням.</p> <p>Небезпеки, які виникають під час боротьби з пожежею (суха возгонка</p>	<p>Практичні заняття та інструктаж, які проводяться в межах схваленої підготовки в найбільш реалістичних умовах навчання (наприклад, імітація судових умов) і, коли це можливо та доцільно, у темряві.</p>	<p>Дії з боротьби з пожежею ґрунтуються на повній і точній оцінці інциденту з використанням усіх наявних джерел інформації.</p> <p>Порядок черговості, вибір часу для дій та їх послідовність відповідають загальним вимогам конкретного інциденту й дозволяють звести до мінімуму пошкодження та ризик пошкоджень судна, травмування персоналу й погіршення експлуатаційних якостей судна.</p> <p>Передача інформації здійснюється своєчасно, точно, чітко та в повному</p>

	<p>(сублімація), хімічні реакції, займання в димоходах котлів тощо).</p> <p>Боротьба з пожежею, пов'язаною з небезпечними вантажами.</p> <p>Заходи протипожежної безпеки та небезпеки, пов'язані зі зберіганням та використанням матеріалів (фарби тощо).</p> <p>Догляд за людьми, які отримали травми, та надання їм допомоги.</p> <p>Процедури координації спільних дій з береговими пожежними командами.</p>		<p>обсязі</p> <p>Під час боротьби з пожежею постійно забезпечується особиста безпека.</p>
<p>Організація та підготовка пожежних партій</p>	<p>Підготовка планів дій на випадок надзвичайних ситуацій.</p> <p>Склад та призначення персоналу у пожежні партії.</p> <p>Стратегія й тактика боротьби з вогнем у різних частинах судна.</p>	<p>Практичні заняття та інструктаж, які проводяться в межах схваленої підготовки в найбільш реалістичних умовах, наприклад, імітація судових умов.</p>	<p>Склад та організація пожежних партій забезпечують швидке та ефективно виконання планів та порядку дій у аварійних ситуаціях.</p>

<p>Перевірка та обслуговування обладнання й систем для виявлення пожежі та пожежогасіння .</p>	<p>Системи виявлення пожежі; стаціонарні системи системи пожежогасіння; переносні та пересувні засоби гасіння пожежі, зокрема пристрої, насоси та обладнання для порятунку людей і майна; системи життєзабезпечення, особисте захисне спорядження й обладнання зв'язку.</p> <p>Вимоги для встановленої законом та класифікаційної експертизи.</p>	<p>Практичні заняття з використанням схваленого обладнання та систем в умовах, наближених до реальних.</p>	<p>Експлуатаційна ефективність усіх систем виявлення пожежі та пожежогасіння, а також обладнання, підтримується постійно й відповідає експлуатаційним специфікаціям та вимогам законодавства.</p>
<p>Розслідування й складення звітів об інцидентах, пов'язаних з пожежами</p>	<p>Оцінка причин інцидентів, пов'язаних з пожежею.</p>	<p>Практичні заняття в умовах, наближених до реальних.</p>	<p>Причини пожежі виявляються та ефективність контрзаходів оцінюється.</p>

Моряки, призначені керувати операціями по боротьбі з пожежею, повинні успішно пройти підготовку з методів боротьби з пожежею за розширеною програмою, звертаючи особливу увагу на організацію, тактику й управління і продемонструвати компетентність, що дозволяє їм прийняти на себе завдання, обов'язки й відповідальність, перераховані в колонці 1 таблиці А-VI/3 Кодексу ПДНВ з Манільськими поправками.

Рівень знань і розуміння з питань, перерахованих у колонці 2 таблиці А-VI/3, повинен вистачати для ефективного керівництва операціями по боротьбі з пожежею на судні.

Підготовка й досвід, що вимагається для досягнення необхідного рівня теоретичних знань, розуміння, професійних навичок, повинні враховувати

Порадник, наведений у частині В вищезгаданого Кодексу з Манільськими поправками 2010 р.

3. РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОВНОГО КУРСУ «Боротьба з пожежею за розширеною програмою»

Назви тем відповідно до Модельного курсу IMO 2.03	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
1. Управління операціями по боротьбі з пожежею на борту судна			
1.1. Вступна частина, безпека та принципи боротьби з пожежею	0,5	-	0,5
1.2. Райони небезпеки	0,75	-	0,75
1.3. Заходи протипожежної безпеки	0,75	-	0,75
1.4. Суха дистиляція	0,5	-	0,5
1.5. Хімічні реакції	0,5	-	0,5
1.6. Небезпека розповсюдження пожежі через основні та допоміжні вихлопні труби вогнетрубних котлів	0,5	-	0,5
1.7. Вогонь у водотрубних котлах	0,5	-	0,5
1.8. Тактики та процедури управління пожежею під час знаходження судна в морі	0,5	-	0,5
1.9. Тактики та процедури управління пожежею під час знаходження судна в порту	0,5	-	0,5
1.10. Тактики та процедури управління пожежею під час перевезення небезпечних вантажів	0,5	-	0,5
1.11. Тактики та процедури управління пожежею на нафтових танкерах, танкерах-хімовозах та танкерах-газовозах	0,5	-	0,5
1.12. Використання води для гасіння пожежі, ефект остійності, запобіжні заходи та коригувальні заходи	0,25	-	0,25
1.13. Зв'язок та координація дій під час операцій з гасіння пожежі	0,25	-	0,25
1.14. Управління вентиляцією, включаючи димові витяжки	0,25	-	0,25
1.15. Управління паливною та електричною системами	0,25	-	0,25
1.16. Запобіжні протипожежні заходи і небезпеки, пов'язані зі зберіганням матеріалів (зокрема фарби)	0,25	-	0,25
1.17. Управління та догляд за особами, які отримали травми	0,5	1,0	1,5

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 2.03	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
1.18. Процедури для координації з береговими пожежними службами	0,25		0,25
Усього за темою	8,0	1,0	9,0
2. Організація і тренування протипожежної аварійної партії			
2.1. Підготовка плану дій у надзвичайних ситуаціях	0,25	-	0,25
2.2. Склад та розміщення персоналу протипожежної аварійної партії	0,75	-	0,75
2.3. Практичні тренування членів екіпажу по боротьбі з пожежею	-	3,5	3,5
2.4. Протипожежний план	0,25	-	0,25
2.5. Організація практичних навчань по боротьбі з пожежею та залишення судна	0,75	-	0,75
2.6. Стратегія і тактика управління пожежею в різних частинах судна	0,5	-	0,5
Усього за темою	2,5	3,5	6,0
3. Перевірки та обслуговування систем виявлення пожеж і протипожежних систем та обладнання			
3.1. Пожежна сигналізація	0,25	-	0,25
3.2. Обладнання систем виявлення пожежі	1,0	-	1,0
3.3. Обладнання стаціонарних протипожежних систем	1,75	-	1,75
3.4. Водяна протипожежна система, пожежні гідранти, шланги, насадки та насоси	1,0	-	1,0
3.5. Стаціонарні та переносні протипожежні засоби та обладнання	1,0	-	1,0
3.6. Протипожежний одяг та інше захисне обладнання для персоналу	1,5	-	1,5
3.7. Обладнання для рятування та підтримання життя	0,25	1,0	1,25
3.8. Обладнання для рятування судна, на якому виникла пожежа	0,5	-	0,5
3.9. Обладнання зі зв'язку: зовнішнього та внутрішнього	0,5	0,25	0,75
3.10. Вимоги щодо періодичних та класифікаційних перевірок протипожежного обладнання та систем	1,0	-	1,0
Усього за темою	8,75	1,25	10,0
4. Розслідування та складання звітів про інциденти, пов'язані з вогнем			

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 2.03	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
4.1. Розслідування пожеж та складання звітів	2,0	-	2,0
4.2. Досвід слухачів з гасіння пожеж на судах	-	1,0	1,0
4.3. Навчання з документального оформлення доповідей про пожежі, які мали місце на реальних судах, та умовних навчальних завдань	-	1,0	1,0
Усього за темою	2,0	2,0	4,0
Усього за напрямом підготовки	21,25	7,75	29,0
Іспити та практична демонстрація компетентності			1,0
Усього			30,0

4. РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН СКОРОЧЕНОГО КУРСУ «Боротьба з пожежею за розширеною програмою»

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 2.03	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
1. Управління операціями по боротьбі з пожежею на борту судна			
1.1. Вступна частина, безпека та принципи боротьби з пожежею	0,25	-	0,25
1.2. Райони небезпеки	0,25	-	0,25
1.3. Заходи протипожежної безпеки	0,5	-	0,5
1.4. Суха дистиляція	0,25	-	0,25
1.5. Хімічні реакції	0,25	-	0,25
1.6. Небезпека розповсюдження пожежі через основні та допоміжні вихлопні труби вогнетрубних котлів	0,5	-	0,5
1.7. Вогонь у водотрубних котлах	0,25	-	0,25
1.8. Тактики та процедури управління пожежею під час знаходження судна в морі	0,25	-	0,25
1.9. Тактики та процедури управління пожежею під час знаходження судна в порту	0,25	-	0,25
1.10. Тактики та процедури управління пожежею під час перевезення небезпечних вантажів	0,25	-	0,25
1.11. Тактики та процедури управління пожежею на нафтових танкерах, танкерах-хімовозах та	0,25	-	0,25

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 2.03	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
танкерах-газовозах			
1.12. Використання води для гасіння пожежі, ефект остійності, запобіжні заходи та коригувальні заходи	0,25	-	0,25
1.13. Зв'язок та координація дій під час операцій з гасіння пожежі	0,25	-	0,25
1.14. Управління вентиляцією, включаючи димові витяжки	0,25	-	0,25
1.15. Управління паливною та електричною системами	0,25	-	0,25
1.16. Запобіжні протипожежні заходи і небезпеки, пов'язані зі зберіганням матеріалів (зокрема фарби)	0,25	-	0,25
1.17. Управління та догляд за особами, які отримали травми	0,25	0,5	0,75
1.18. Процедури для координації з береговими пожежними службами	0,25		0,25
Усього за темою	5,0	0,5	5,5
2. Організація і тренування протипожежної аварійної партії			
2.1. Підготовка плану дій у надзвичайних ситуаціях	0,25	-	0,25
2.2. Склад та розміщення персоналу протипожежної аварійної партії	0,25	-	0,25
2.3. Практичні тренування членів екіпажу по боротьбі з пожежею	-	1,75	1,75
2.4. Протипожежний план	0,25	-	0,25
2.5. Організація практичних навчань по боротьбі з пожежею та залишення судна	0,25	-	0,25
2.6. Стратегія і тактика управління пожежею в різних частинах судна	0,25	-	0,25
Усього за темою	1,25	1,75	3,0
3. Перевірки та обслуговування систем виявлення пожеж і протипожежних систем та обладнання			
3.1. Пожежна сигналізація	0,25	-	0,25
3.2. Обладнання систем виявлення пожежі	0,5	-	0,5
3.3. Обладнання стаціонарних протипожежних систем	0,5	-	0,5
3.4. Водяна протипожежна система, пожежні	0,5	-	0,5

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 2.03	Час підготовки (годин)		
	теоретична підготовка	практична підготовка	усього
гідранти, шланги, насадки та насоси			
3.5. Стаціонарні та переносні протипожежні засоби та обладнання	1,0	-	1,0
3.6. Протипожежний одяг та інше захисне обладнання для персоналу	0,25	-	0,25
3.7. Обладнання для рятування та підтримання життя	0,25	0,5	0,75
3.8. Обладнання для рятування судна, на якому виникла пожежа	0,25	-	0,5
3.9. Обладнання зі зв'язку: зовнішнього та внутрішнього	0,25	0,25	0,5
3.10. Вимоги щодо періодичних та класифікаційних перевірок протипожежного обладнання та систем	0,5	-	0,5
Усього за темою	4,25	0,75	5,0
4. Розслідування та складання звітів про інциденти, пов'язані з вогнем			
4.1. Розслідування пожеж та складання звітів	0,5	-	0,5
4.2. Досвід слухачів з гасіння пожеж на судах	-	0,5	0,5
4.3. Навчання з документального оформлення доповідей про пожежі, які мали місце на реальних судах, та умовних навчальних завдань	-	0,5	0,5
Усього за темою	0,5	1,0	1,5
Усього за напрямом підготовки	11,0	4,0	15,0
Іспити та практична демонстрація компетентності			1,0
Усього			16,0

**6. РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ
«Боротьба з пожежею за розширеною програмою»
(Advanced Training in Fire Fighting)**

Навчальні завдання курсу	
---------------------------------	--

	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
1. «Управління операціями з боротьби з пожежею на борту судна»			
1.1. Ввідна частина, безпека та принципи боротьби з пожежею Класифікація суднових пожеж. Способи виявлення пожежі. Організація гасіння пожежі. Евакуація та спасіння людей при пожежі.	Д1.Д2. Д3.Д4.	Л3.Л4. Л5.	НП1. НП2.
1.2. Райони небезпеки Пожежі в житлових приміщеннях. Особливості пожеж в вантажних трюмах. Особливості пожеж в вантажних танках наливних суден. Особливості пожеж в машинних приміщеннях.	Д1.Д2. Д3.Д4	Л1.Л2 Л3.Л4	НП1. НП2. НП3
1.3. Заходи протипожежної безпеки Вимоги до елементів, встановлення, розміщення на суднах систем виявлення пожежі та аварійної сигналізації. Підтримка пожежної техніки в готовності до застосування Плани протипожежного захисту. Підготовка екіпажу, та учбові пожежні тривоги на суднах.	Д1.Д2 Д3.Д4. Д7	Л1.Л4 Л5	НП1. НП2 НП3
1.4. Суха дистиляція Що таке суха дистиляція. Дистиляція деревини. Куріння, як один з способів сухої дистиляції.	Д1.Д2 Д7	Л1.Л2 Л5	НП1. НП2 НП3
1.5. Хімічні реакції Горіння – екзотермічна хімічна реакція. Продукти горіння. Самопідпалювання. Самоускорення екзотермічної хімічної реакції.	Д1.Д2 Д3.Д7	Л1.Л2 Л3.Л4	НП1 НП2 НП3 НП4
1.6. Небезпека розповсюдження пожежі через основні та допоміжні вихлопні труби вогнетрубних котлів Принцип роботи вогнетрубних котлів. Перші дії при виникненні пожеж.	Д2.Д3 Д7	Л1.Л2. Л3	НП1 НП3

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<p>1.7. Вогонь в водотрубних котлах Дії при виникненні пожежі в водотрубних котлах. Гасіння пожежі.</p>	Д2.Д3. Д7	Л1.Л2. Л3	НП1 НП3
<p>1.8. Тактики та процедури управління пожежею під час знаходження судна в морі Оперативно -тактична мапа пожежогасіння План евакуації людей. План розміщення аварійного приладдя.</p>	Д2.Д4. Д5.Д10	Л2.Л4. Л5	НП1 НП3 НП4
<p>1.9. Тактики та процедури управління пожежею під час знаходження судна в порту Дії капітана при виникненні пожежі на судні коли воно знаходиться в порту. Взаємовідносини з керівництвом аварійно-рятувальних груп.</p>	Д1.Д2 Д6Д7	Л2.Л3.	НП1 НП2
<p>1.10. Тактики та процедури управління пожежею під час перевезення небезпечних вантажів Вогнегасні засоби для гасіння пожежі небезпечних вантажів, які перевозять на судні. Правила використання вогнегасних засобів.</p>	Д1.Д2 Д10.Д6	Л1.Л3	НП1 НП2 НП4
<p>1.11. Тактики та процедури управління пожежею на нафтових танкерах, танкерах- хімовозах та танкерах-газовозах Дії члена екіпажу який виявив пожежу. Дії екіпажу згідно з судовим планом боротьби з пожежею. Дії капітана щодо маневрування при виникненні пожежі на судні яке має хід. Дії капітана при пожежі на судні яке стоїть біля терміналу. Сумісні дії разом з професійними пожежниками.</p>	Д2.Д3 Д4.Д5 Д6.Д11	Л1.Л2Л 3	НП1 НП3 НП4 НП5
<p>1.12. Використання води для гасіння пожежі, ефект остійності, запобіжні заходи та коригуючі заходи Використання компактної струї . Не пряма атака на пожежу. Ефект остійності та запобіжні заходи його</p>	Д2.Д4. Д5.Д6.	Л1.Л2 Л3.Л5	НП1 НП3 НП4

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
корегування.			
1.13. Зв'язок та координація дій під час операцій з гасіння пожежі Хто і звідки керує боротьбою з пожежею Яким чином виконується зв'язок з морським рятувально - координаційним центром Хто дає команду гасити пожежу або залишити Судно.	Д1.Д3. Д5.Д8	Л1.Л2. Л5	НП1 НП4
1.14. Управління вентиляцією включаючи димові витяжки. Яке значення має герметизація судна при пожежі. Хто займається управлінням вентиляцією.	Д2.Д5 Д7	Л1.Л2	НП1 НП3 НП6
1.15. Управління паливною та електричною системами Коли та хто займається управлінням паливною та електричною системами.	Д1.Д2 Д11	Л1.Л2 Л3.Л5	НП1 НП4 НП6
1.16 Запобіжні протипожежні заходи з безпеки пов'язанні зі збереженням матеріалів \напр. фарби Які заходи протипожежної безпеки необхідно виконувати при збереженні матеріалів	Д1.Д3. Д5.Д6	Л2.Л3 Л4	НП1 НП4 НП6
1.17. Управління та догляд за особами, які отримали травми Надання першої медичної допомоги та евакуація постраждалих. Догляд за травмованими	Д2.	Л1	НП2
1.18. Процедури для координації з береговими пожежними службами Хто і які процедури з береговими пожежними службами виконує на судні.	Д1.Д7 Д11	Л1	НП2
2. «Організація і тренування протипожежної аварійної партії»			
2.1. Підготовка плану дій в надзвичайних ситуаціях Оперативні плани дій в надзвичайних ситуаціях. Готовність екіпажу до боротьби за живучість. Готовність екіпажу до боротьби з пожежею.	Д1.Д9	Л1	НП1

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<p>2.2. Склад та розміщення персоналу протипожежної аварійної партії Розробка типових планів дій пожежної партії у надзвичайних ситуаціях. Обов'язки аварійної партії з локалізації і ліквідації надзвичайних ситуацій на судні. Стратегія й тактика боротьби з вогнем у різних приміщеннях і частинах судна.</p>	Д1.Д4 Д7	Л1.Л2	НП1
<p>2.3. Практичні тренування членів екіпажу з боротьби з пожежею Перевірка знань обов'язків за тривоги. Уміння вмикати по команді насоси, вимикати вентиляцію та знеструмлювати необхідні прилади. Уміння групи розвідки одягати спорядження пожежника та діяти в ньому. Вміти гасити пожежу. Старшому помічнику постійно дивитися за остійністю судна.</p>	Д2.Д6 Д7	Л1.Л2	НП2 НП3 НП5 НП6
<p>2.4 Протипожежний план Що містить в собі протипожежний план. Ким він затверджується. Скільки примірників має бути.</p>	Д1.Д4	Л1.Л3	НП1 НП2
<p>2.5. Організація практичних навчань з боротьби з пожежею та залишення судна Коли приймається рішення щодо залишення судна. Хто приймає це рішення. Як воно виконується.</p>	Д2.Д4 Д9	Л1.Л5	НП2 НП4 НП5 НП7
<p>2.6. Стратегія і тактика управління пожежею в різних частинах судна Пожежна тривога. Виконання первинних дій Оцінка ситуації. Прийняття рішення. Локалізація пожежі створення рубіжної оборони. Вибір методу гасіння. Гасіння пожежі. Проведення атаки на пожежу. Огляд аварійного приміщення та ліквідація наслідків пожежі. Гасіння пожежі на палубі та в надбудові. Гасіння пожежі в житлових та службових</p>	Д1.Д7 НП10	Л1.Л4	НП2 НП3

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<p>приміщеннях. Гасіння пожежі в машинних відділеннях. Гасіння пожежі в вантажних трюмах.</p>			
3. «Перевірки та обслуговування систем виявлення пожеж і протипожежних систем та обладнання»			
<p>3.1. Пожежна сигналізація Загальносуднова пожежна сигналізація. Ручні пожежні сповіщувачі Служба протипожежних обходів.</p>	Д2.Д7 Д8	Л1.Л2	НП1 НП4 НП6
<p>3.2. Обладнання систем виявлення пожежі Вимоги СОЛАС щодо встановлення на морських суднах систем автоматичного виявлення пожеж. Поділ температурних сповіщувачів на максимальні та диференційні. Димні пожежні сповіщувачі.</p>	Д3.Д4 Д5	Л2.Л4	НП1 НП4
<p>3.3. Обладнання стаціонарних протипожежних систем Система водного пожежегасіння Система вуглекисневого пожежегасіння Система піногасіння Система парогасіння Система рідкого\хімічного\ гасіння Система інертних газів</p>	Д2.Д7	Л1.Л2 Л3	НП1 НП6
<p>3.4. Водяна протипожежна система, пожежні гідранти, шланги, насадки та насоси Водяна протипожежна система. Система водо розпилу та кроплення. Водяні насоси та їх спроможності. Пожежні шланги їх кількість та розмір. Де та з якою метою використовуються насадки</p>	Д1	Л2	НП4 НП6
<p>3.5. Стаціонарні та переносні протипожежні засоби та обладнання Стаціонарні пожежні насоси Станції вугле кисневого гасіння Головний пост управління стаціонарною системою</p>	Д1	Л3	НП4 НП6

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<p>піногасіння. Палубна система порошкового пожежегасіння Вогнегасники вуглекисневі та порошкові. Переносні пінні з хімічною піною. Міжнародні протипожежні з'єднання. Пересувні пожежні насоси.</p>			
<p>3.6. Протипожежний одяг, та інше захисне обладнання для персоналу З чого складається протипожежне спорядження пожежника. Яке захисне спорядження має бути в аварійній Партії. Яке захисне обладнання має бути у персоналу.</p>	Д1	Л1	НП4 НП5
<p>3.7. Обладнання для рятування та підтримання життя Що таке термостійкі та термовідбиваючі костюми. Як їх зберігають та як помічають.</p>	Д1	Л1	НП2 НП5
<p>3.8. Обладнання для рятування судна, на якому виникла пожежа Розділення судна на зони. Протипожежні двері Пости управління Шляхи евакуації людей Захист трапів та шахт ліфтів в приміщеннях та постах управління.</p>	Д4.Д9	Л1.Л2	НП1
<p>3.9. Обладнання зі зв'язку: зовнішнього та внутрішнього УКВ радіостанції. Судновий телефон. Судновий дзвін . Загальносуднова система сигналізації. Внутрішньо суднова трансляція. Сигнальні ракети..</p>	Д1	Л1	НП1
<p>3.10. Вимоги щодо періодичних та класифікаційних перевірок протипожежного обладнання та систем Вимоги щодо державного та класифікаційного</p>	Д3.Д4 Д5	Л1.Л2	НП1 НП2

Навчальні завдання курсу			
	Посилання ІМО	Бібліографія	Навчальні матеріали
<p>свідоцтва. Що перевіряють кожного місяця. Що перевіряють один раз на три місяці. Що перевіряють один раз на шість місяців. Що перевіряють один раз на рік. Що перевіряють один раз в два роки. Що перевіряють один раз на п'ять років.</p>			
4. «Розслідування та складання звітів про інциденти, пов'язані з вогнем»			
<p>4.1. Розслідування пожеж та складання звітів Які документи необхідно мати при розслідуванні пожеж. Які та як складають звіти. Які міри прийняті щодо поранених та загиблих при пожежі.</p>	ДЗ.Д5	Л1	НП1
4.2. Досвід слухачів з гасіння пожеж на суднах			
<p>4.3. Навчання з документального оформлення доповідей про пожежі, які місце на реальних суднах, та умовних навчальних завдань усього за Компетенцією «Розслідування та складання звітів про інциденти, пов'язані з вогнем»</p>	ДЗ.Д4	Л1	НП2

7. МЕТОДИ ПРОВЕДЕННЯ ПІДГОТОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ІНСТРУКТОРУ

7.1. Вступна частина та питання безпеки

Необхідно довести до слухачів цілі й завдання курсу, послідовність і порядок його вивчення. Пояснити, як і де будуть проходити заняття, звернути увагу слухачів на дотримання правил техніки безпеки під час проходження практичних занять. Навести статистичні дані виникнення пожеж на суднах за останні п'ять років, пояснити основні причини виникнення пожеж на суднах і на декількох прикладах розглянути дії екіпажів по боротьбі з ними.

7.2. Загальна інформація

Перед початком викладання курсу навчальний план і навчальна програма курсу повинні бути ретельно вивчені інструктором. На основі навчального плану й

навчальної програми складаються плани лекцій і практичних занять. Ураховуючи практичний досвід боротьби з пожежами на судах, інструктор може вносити зміни в плани проведення занять із метою поліпшення їх якості. Під час проведення теоретичних занять необхідно активно застосовувати технічні засоби навчання (ТЗН), а під час проведення практичних занять особливу увагу приділяти питанням забезпечення техніки безпеки.

7.3. Теоретична підготовка

Теоретичні основи горіння

Заняття необхідно проводити у спеціалізованому класі (навчальному кабінеті). Для наочності під час занять використовувати відео- і кіноматеріали, слайди, фотографії, плакати й стенди. Дохідливо довести до слухачів фізичні й хімічні основи виникнення пожеж (пожежний трикутник), дати класифікацію судових пожеж. Особливу увагу звернути на правила безпеки під час проведення робіт із відкритим вогнем на судні й робіт із небезпечними вантажами.

Управління боротьбою з пожежею

Заняття проводяться в спеціалізованому класі (навчальному кабінеті). Під час проведення занять використовувати відео- і кінофільми, засоби наочної інформації. Заняття необхідно розпочинати з доведення до відома слухачів обов'язків посадових осіб із забезпечення пожежобезпеки судна й керівництва боротьбою з пожежами. Навчити слухачів розробляти оперативний план по боротьбі з пожежею, оцінювати обстановку й приймати рішення з ліквідації пожеж. Особливу увагу приділити розгортанню аварійних партій і евакуації людей з району пожежі.

Підготовка аварійної партії

Заняття проводяться в спеціалізованому класі (навчальному кабінеті). Необхідно навчити слухачів розробляти типові плани для пожежної партії, розподіляти обов'язки між людьми, що входять до складу пожежної партії у залежності від конкретної обстановки, стратегії і тактики боротьби з вогнем у різних приміщеннях і частинах судна. Особливу увагу приділити вивченню обов'язків особового складу аварійної партії з локалізації і ліквідації пожеж. Для наочності під час проведення занять бажано використовувати навчальні відеофільми.

Інспектування судна і обслуговування систем пожежегасіння

Заняття проводяться в спеціалізованому класі (навчальному кабінеті) або на учбово-тренажерному судні УТС-313 де є в наявності судові технічні засоби

виявлення пожеж, елементи стаціонарних систем пожежегасіння, вогнегасники різних типів, спорядження пожежника, апарати захисту органів дихання й інше протипожежне обладнання і спорядження. Основну увагу приділяти правилам експлуатації протипожежного обладнання й спорядження, а також організації і засобам зв'язку на пожежі.

Розслідування і складання повідомлень про пожежі

Заняття проводяться в спеціалізованому класі (навчальному кабінеті) у формі бесіди. Для підвищення ефективності занять необхідно використовувати відео- і кіноматеріали, слайди, фотографії, плакати. На прикладі розбору випадку пожежі на судні навчити слухачів правильно аналізувати дії екіпажу з ліквідації пожежі, визначати ймовірні причини його виникнення й скласти повідомлення про пожежу.

7.4. Практичні вправи. Тренажерна підготовка

Управління боротьбою з пожежею

Заняття проводяться у спеціально обладнаній аудиторії та учбово-тренажерному судні УТС-313. Перед початком кожного практичного заняття здійснюється інструктаж із техніки безпеки під підпис у журналі з техніки безпеки. Кожному слухачу видається спорядження пожежника й АСП-2. Кількість слухачів у групі для відпрацювання практичних завдань не більше шести. Практичні заняття з групою проводять не менше двох інструкторів. До проведення практичних занять обов'язково залучається й лікар. Інструктор визначає порядок і послідовність відпрацювання практичних завдань. Уся група входить до складу аварійної партії. Послідовність відпрацювання завдань: оцінка небезпеки пожежі, відпрацювання зв'язку й координації дій, робота в задимлених і заповнених піною приміщеннях, евакуація потерпілих і забезпечення власної безпеки. Заняття проводяться під жорстким контролем інструктора. Після закінчення кожного практичного заняття оцінюються дії кожного слухача й аварійної партії в цілому.

Підготовка аварійної партії

Заняття проводяться у спеціально обладнаній аудиторії та учбово-тренажерному судні УТС-313. Перед початком кожного практичного заняття здійснюється інструктаж із техніки безпеки під підпис у журналі з техніки безпеки. Кількість слухачів у групі для відпрацювання практичних завдань не більше шести. Практичні заняття з групою проводять не менше двох інструкторів. До проведення практичних занять обов'язково залучається й лікар. Інструктор визначає порядок і послідовність відпрацювання практичних

завдань. Уся група входить до складу аварійної партії. Кожному слухачу видається спорядження пожежника й АСП-2. Послідовність відпрацювання практичних завдань: розвідка пожежі, вибір засобів гасіння пожежі, гасіння пожежі в різних суднових приміщеннях і на верхній палубі. Заняття проводяться під жорстким контролем інструктора. Після закінчення кожного практичного заняття оцінюються дії кожного слухача й аварійної партії в цілому.

Інспектування судна і обслуговування систем пожежегасіння

Заняття проводяться на учбово-тренажерному судні УТС-313. Перед початком кожного практичного заняття здійснюється інструктаж із техніки безпеки під підпис у журналі з техніки безпеки. Склад групи на практичних заняттях – не більше шести слухачів. Заняття проводять не менше двох інструкторів, до проведення занять також залучається лікар. Інструктор визначає порядок і послідовність відпрацювання практичних завдань. Уся група входить до складу аварійної партії. Кожному слухачу видається спорядження пожежника й АСП-2. Послідовність відпрацювання практичних завдань: перевірка готовності до роботи систем пожежної сигналізації, дії аварійної партії при спрацьовуванні пожежної сигналізації, перевірка готовності до роботи стаціонарних і переносних систем пожежегасіння, гасіння пожеж у різних приміщеннях судна за допомогою стаціонарних і переносних засобів пожежегасіння, відпрацювання зв'язку на пожежі. Заняття проводяться під жорстким контролем інструктора. Після закінчення кожного практичного заняття оцінюються дії кожного слухача й аварійної партії в цілому.

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ПІДГОТОВКИ СЛУХАЧІВ

8.1. Обладнання для здійснення підготовки

Заняття з теоретичної підготовки по боротьбі з пожежею проводяться у окремому класі або класах, в кожному з яких наявні:

- одна дошка з письмовим приладдям;
- один демонстраційний стіл;
- столи та стільці для усіх слухачів, що забезпечують можливість для роботи з документами та конспектування.

У класі має бути наявний набір DVD-, або відео-, або мультимедійних навчальних демонстраційних матеріалів, які відповідають плану та програмі підготовки згідно з Модельними курсами ІМО 1.20 і 2.03.

Приміщення класу повинно відповідати встановленим в Україні санітарно-гігієнічним та протипожежним вимогам, нормам і правилам. Мінімальна площа на одного слухача у класі повинна бути не менше ніж 2,4 кв.м.

8.2. Тренажерна база

Обладнання повинно моделювати та імітувати процеси, які можуть виникнути на судні в разі надзвичайних обставин, дозволяти відпрацьовувати практичні навички з пожежогасіння в зачинених приміщеннях та на відкритих палубах, а також не допускати забруднення навколишнього середовища мастильними, хімічними та іншими небезпечними речовинами.

У межах комплектності навчального центру по боротьбі з пожежею повинні бути виконані такі вимоги:

- імітація пожежі трьох типів судових приміщень: житлового, вантажного й машинного;
- машинне відділення повинно бути обладнано системою водних завіс однієї з перебірок і прорізу вхідної двері;
- приміщення повинні бути обладнані системою вдувної і витяжної вентиляції; мати по два входи-виходи, один із яких може бути обладнаний у вигляді люку-лазу.

До складу обладнання й спорядження повинні входити:

- пристрій для перезарядження балонів стисненого повітря;
- кімната для обслуговування й ремонту дихальних апаратів;
- 2 сталевих піддони 1х1х0,3 м;
- 2 піддони з трьома вогнетривкими підставками;
- 2 пожежних гідранти (пожежних крани) з двома рукавами;
- вуглецеве й вуглеводневе паливо (дерево, соляр, машинне й змащувальне мастило) для піддонів;
- 3 муляжі (макетів людини);
- 6 шлангів (65 мм);
- 3 шланги (51 або 38 мм);
- 3 патрубки (відвідні трубки);
- 6 насадок до ручних пожежних стволів (2 стандартні, 2 з розпилювачем і 2 струминні);
- 2 труби подовжувача для подавання піни;
- 2 пінних генератори;
- 2 водяних розпилювачі;
- 6 пінних вогнегасників;

- 6 вуглекислотних вогнегасників;
- 10 порошкових вогнегасників;
- 20 комплектів захисного одягу;
- 20 автономних дихальних апаратів;
- 20 сигнальних пристроїв для дихальних апаратів (сигнальні триси);
- димний генератор;
- роздягальня;
- душова;
- медичний кабінет;
- бібліотека;
- медичні носилки;
- медична аптечка;
- медичний кисневий інгалятор;
- 2 комплекти теплозахисного або тепловідбивного одягу пожежника;
- 5 шоломів із захистом очей і шиї;
- 5 пожежних сокир;
- кабінет інструкторів;
- компресорна установка з блоком очищення повітря.

8.3. Демонстраційні плакати

У класі повинні бути розміщені:

- зразки типів пристроїв сповіщення про пожежу (пожежних сповіщувачів) та/або демонстраційні плакати, що роз'яснюють принцип їх дії;
- демонстраційні плакати (стенди) з протипожежної безпеки та методів боротьби з пожежею на судах, які повинні відображати:
 - 1) процедури боротьби з пожежею на морі і в порту (організація, тактика і керування);
 - 2) боротьбу з пожежею, яка пов'язана з небезпечними вантажами;
 - 3) процедуру координації спільних дій з береговими пожежними командами;
 - 4) стратегію і тактику боротьби з вогнем у різних частинах судна;
 - 5) організацію і підготовку пожежних партій;
 - 6) плани дій у надзвичайних ситуаціях;
 - 7) сигнали, що подаються у надзвичайних ситуаціях, і приклади конкретних обов'язків, закріплених за членами екіпажу в розкладі за тривогами;
 - 8) системи виявлення пожежі;
 - 9) стаціонарні системи пожежогасіння;
 - 10) переносне і стаціонарне устаткування для гасіння пожежі, включаючи насоси,
 - 11) устаткування з рятування людей, їх місцезнаходження на судні;
 - 12) особисте захисне спорядження та устаткування зв'язку;

- 13) використання спорядження особистої безпеки;
- 14) пожежний трикутник;
- 15) знаки і символи, рекомендовані ІМО з протипожежної безпеки;
- 16) гасіння нафтових пожеж за допомогою водяного туману і розпилювальних стволів, сухих хімічних порошків або піни;
- 17) склад та функціонування системи об'ємного пожежогасіння інертними газами;
- 18) склад та функціонування системи об'ємного пожежогасіння вуглекислим газом (CO₂);
- 19) склад та функціонування системи повітряно-пінного пожежогасіння.

Плакати (стенди) можуть мати інший аналогічний зміст відповідного до змісту робочих програм НТЗ.

8.4. Навчальні посібники та нормативна база (НП)

НП1 – Навчальний план курсу «Боротьба з пожежами на суднах за розширеною програмою»;

НП2 – Методичний посібник для інструктора з курсу "Управління боротьбою з пожежами на судні";

НП3 – Комп'ютер з проектором, з 12 учбовими фільмами;

НП4 – Стенди з навчально демонстраційним матеріалом;

НП4 – Комплект спорядження пожежника;

НП5 - Апарати захисту органів дихання (АСП-2);

НП6 – Протипожежне майно й спорядження;

НП7 – Пожежний полігон (УТС- 313):

- відсік тушіння пожеж твердих і паливно-мастильних матеріалів;
- відсік тушіння пожеж електрообладнання;
- переносні засоби пожежогасіння (вогнегасники ОУ-2, ОУ-5, пінні, порошкові).

Бібліографія (Л):

Л1- Демідов В.В. та ін. Управління боротьбою з пожежами на судні - Одеса, «ЦПАП ОНМА» -1997г.

Л2 - Чернишов В.Ф. та ін Протипожежна безпека та боротьба з пожежею, Новоросійськ,2007р.

Л3 - Попов С.С. Боротьба з пожежами на суднах, «Елмор» СПб, 2001г.

Л4 - Ставицький М.Г. Боротьба із пожежами на суднах. Довідковий посібник у 2-х томах.Л., «Суднобудування», 1976р.

Л5 - Кримов І. С. боротьба за живучість судна та рятувальні засоби, «Транс.Літ.», 2011р.

Нормативна база (Д)

Д1 - Типовий курс ІМО 1.20 «Основи протипожежної підготовки»

Д2 - Типовий курс ІМО 2.03 «Поглиблювальний курс протипожежної підготовки»

- Д3 - Міжнародна конвенція з підготовки, дипломування моряків і несення вахти 1978р. із поправками (Конвенція ПДНВ-78 із поправками) і Міжнародний кодекс їх підготовки, дипломування моряків і несення вахти 1995р. (Кодекс ПДНВ- 95)
- Д4 - Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974р. із поправками (СОЛАС-74)
- Д5 – «Міжнародний кодекс по ситемах протипожежної безпеки»
- Д6 – «Міжнародна конвенція щодо запобігання забруднення морського середовища 1978/78», з поправками
- Д7 – Удосконалений посібник з морських переносних вогнегасників (R.A.951 (23))
- Д8 – Резолюція ІМО А – 852 (20) «Керівництво згідно структури інтегральної системи планів дій в надзвичайних ситуаціях»
- Д9 – Кодекс цивільного захисту України (2013)
- Д10 – Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів»
- Д11 – «Правила пожежної безпеки на морських судах» (Рекомендовані постановою Технічного комітету зі стандартизації ТК 318 "Морфлот" від 31 жовтня 2003 р. № 10)

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА ФОРМА СКЛАДАННЯ ВИХІДНОГО КОНТРОЛЮ

9.1. Критерії оцінки компетентності.

Вихідний контроль та практична демонстрація компетентності мають здійснюватися за критеріями оцінювання та процедурами, що розробляються відповідно до Модельного курсу ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамени та дипломування моряків» (Assessment, Examination and Certification of Seafarers) та критеріїв оцінки компетентності, наведених у колонці 4 таблиць А-VI/1-2 та А-VI/3 Кодексу ПДНВ.

Критеріями оцінки є вірні відповіді на запитання екзаменаційного тесту й правильні демонстративні дії з урахуванням обмежень обладнання і безпеки людей, а також відповідність їх переважаючим обставинам і умовам (див. п. 2). Слухач повинен дати не менш як 70% правильних відповідей на запитання білету або тесту. Застосовується система оцінки знань «залік» «не залік». Слухач не атестується якщо дав більш ніж 30% неправильних відповідей.

Після успішного закінчення курсу слухачам видається свідоцтво.

9.2. Перелік основних питань підсумкового контролю.

Теоретичні основи горіння

1. Причини й особливості виникнення пожежі на судах.
2. Методи й способи гасіння пожежі.
3. Класифікація пожеж.
4. Газообмін під час пожежі, вентиляція аварійного приміщення.
5. Способи гасіння пожежі і їх вибір.
6. Теорія горіння, умови необхідні для виникнення пожежі.
7. Особливості поширення пожежі на судах.
8. Самозаймання речовин і матеріалів.
9. Небезпечні фактори пожежі й особливості їх поширення по судну.
10. Організація й заходи безпеки при гасінні пожеж класу А.
11. Організація й заходи безпеки при гасінні пожеж класу В.
12. Організація й заходи безпеки при гасінні пожеж класу С.
13. Організація й заходи безпеки при гасінні пожеж класу Д.
14. Організація й заходи безпеки при гасінні пожеж класу Е.
15. Організація розкриття аварійного приміщення під час пожежі.
16. Оцінки небезпеки пожежі, визначення цілей і завдань боротьби з пожежею.
17. Тактика боротьби з пожежею на судах.
18. Класифікація горючих речовин, самозаймання.
19. Речовини, що гасять вогонь, і способи їх застосування.

Управління боротьбою з пожежею

1. Інформація необхідна для прийняття рішень по боротьбі з пожежею.
2. Обов'язки керівника боротьби з пожежею.
3. Вибір сил і засобів для гасіння пожежі.
4. Взаємодія берегових пожежних команд із екіпажем судна при гасінні.
5. Поняття про плавучість і остійність судна.
6. Головні цілі й завдання при боротьбі за непотоплюваність судна.
7. Непотоплюваність судна. Водовідливні системи.
8. Остійність судна. Системи забезпечення остійності судна.
9. Аварійне майно по боротьбі з водою, призначення, будова.
10. Дії при надходженні води.
11. Заходи безпеки при розкритті затоплених приміщень.
12. Заходи безпеки при ремонті заборотної арматури.
13. Пожежа класу А. Правила гасіння й заходи безпеки.
14. Пожежа класу В. Правила гасіння й заходи безпеки.
15. Пожежа класу Е. Правила гасіння й заходи безпеки.
16. Організація розкриття аварійного приміщення при пожежі.
17. Безпека при вантаженні палива, чищенні цистерн і фарбуванні судна.
18. Заходи безпеки при проведенні вогневих і вогненебезпечних робіт.
19. Особливості розвинення й складність боротьби з пожежею на судах.
20. Спорядження пожежника.
21. Будова, принцип роботи вуглекислотних вогнегасників.

22. Будова, принцип роботи порошкових вогнегасників.
23. Будова, принцип роботи пінного вогнегасника.
24. Початкові дії при виникненні пожежі на судні.
25. Організація рятування людей під час пожежі.
26. Особливості гасіння пожежі у вантажних трюмах.
27. Особливості гасіння пожежі в боцманських приміщеннях.
28. Перевірка, правила включення й заходи безпеки при роботі в АСП-2 (апарат стисненого повітря).
29. Особливості гасіння пожежі в житлових приміщеннях.

Підготовка аварійної партії

1. Локалізація пожежі, організація рубежів оборони.
2. Оцінки небезпеки пожежі, визначення цілей і завдань боротьби з ним.
3. Організація розвідки пожежі, цілі й завдання розвідки.
4. Тактика боротьби з пожежею на суднах.
5. Головні цілі й завдання з боротьби за непотоплюваність судна.
6. Аварійне майно для боротьби з водою, призначення, будова.
7. Заходи безпеки при розкритті затоплених приміщень.
8. Організація розкриття аварійного приміщення при пожежі.
9. Спорядження пожежника.
10. Будова, принцип роботи вуглекислотних вогнегасників
11. Будова, принцип роботи порошкових вогнегасників.
12. Будова, принцип роботи пінного вогнегасника.
13. Організація рятування людей під час пожежі.
14. Спорядження АСП-2. Призначення, будова, принцип дії.
15. Перевірка, правила включення й заходи безпеки при роботі в АСП-2.
16. Склад і розподіл людей в аварійній партії.
17. Загальна організація й дії при виникненні пожежі на судні.
18. Профілактика пожежі на судні. Загальні правила пожежної безпеки.
19. Спорядження пожежника, засоби захисту від небезпечних факторів.
20. Призначення й склад аварійної партії.
21. Призначення й організація проведення розвідки пожежі.
22. Системи виявлення й сповіщення про пожежу.
23. Переносні засоби пожежегасіння, будова й правила використання.
Стаціонарні системи пожежегасіння, будова й правила застосування.
25. Призначення й організація проведення розвідки пожежі.
26. Автономне спорядження повітряне (АСП-2), склад і характеристики.
27. Підготовка, перевірка й правила роботи в АСП-2.

Інспектування судна і обслуговування систем пожежегасіння

1. Спорядження пожежника.
2. Будова, принцип роботи вуглекислотних вогнегасників.
3. Будова, принцип роботи порошкових вогнегасників.
4. Будова, принцип роботи пінного вогнегасника.

5. Системи виявлення й сповіщення про пожежу.
6. Переносні засоби пожежегасіння, будова й правила використання.
7. Стаціонарні системи пожежегасіння, будова й правила застосування.
8. Непотоплюваність судна. Водовідливні системи.
9. Остійність судна. Системи забезпечення остійності судна.
10. Аварійно-рятувальне майно для боротьби з водою, призначення, будова.
11. Спорядження пожежника, засоби захисту від небезпечних факторів.

10. ІНСТРУКТОРСЬКИЙ СКЛАД ТА ВИМОГИ ДО РОБОЧОГО МІСЦЯ ІНСТРУКТОРА

Інструкторський склад

Інструктори, що здійснюють підготовку по боротьбі з пожежею, повинні мати:

- диплом про закінчення вищого морського, або річкового, або військово-морського навчального закладу, або вищого навчального закладу, що здійснює підготовку фахівців з боротьби з пожежами;
- документально підтверджений стаж роботи на суднах на посаді особи командного складу (або в спеціалізованому береговому пожежному підрозділі) не менше трьох років;
- свідоцтво про спеціальну підготовку по боротьбі з пожежею на суднах за розширеною програмою відповідно до вимог Правила VI/3 Конвенції ПДНВ, виданого схваленим НТЗ;
- практичний досвід роботи у НТЗ з підготовки по боротьбі з пожежею на суднах не менше одного року або у спеціалізованому береговому центрі підготовки або проходження стажування в НТЗ (проведення не менше двох повних курсів підготовки по боротьбі з пожежею на суднах) та наявність позитивного відгуку керівника НТЗ за результатами стажування;
- документ щодо стану здоров'я інструктора, що проводить практичну підготовку по боротьбі з пожежею;
- документальне підтвердження підготовки з техніки інструктажу та методів і практики підготовки згідно з вимогами розділів А-I/6 та В-I/6 Кодексу ПДНВ.

Інструктор, що проводить практичну підготовку по боротьбі з пожежею, має бути достатньо кваліфікованим для надання першої медичної допомоги потерпілим під час відпрацювання практичних завдань, що засвідчується відповідним документом.

У разі відсутності у цього інструктора такої кваліфікації при відпрацюванні практичних вправ під час та у місці проведення практичної підготовки додатково має бути присутній кваліфікований медичний працівник або особа,

яка має документ, що підтверджує кваліфікацію для надання першої медичної допомоги.

Кількість інструкторів, що проводять практичну підготовку слухачів по боротьбі з пожежею, залежить від кількості слухачів і наявного обладнання.

Вимоги до робочого місця інструктора

Під час відпрацьовування практичних вправ щодо гасіння пожежі на Тренажері місце інструктора повинно бути обладнане голосовим зв'язком (або дзвінковою чи іншою звуковою сигналізацією) для забезпечення постійного звукового контакту зі слухачами, а також візуального контролю за їх діями та обставинами в районі пожежі.

Інструктор повинен мати можливість призупинити або припинити тренування та забезпечити швидке виведення людей і примусову вентиляцію приміщення Тренажера.

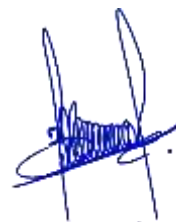
11. СВІДОЦТВО ПРО ПРОХОДЖЕННЯ КУРСУ ПІДГОТОВКИ

У разі успішного завершення навчання з напрямку підготовки та підсумкового тестування слухачу видається свідоцтво відповідного зразка .

Інформація про видані свідоцтва має заноситися в журнал реєстрації видачі свідоцтв, який повинен бути пронумерований, прошнурований, скріплений підписом керівника ТОВ «ММТЦ» та завірений печаткою НТЗ.

Інформація щодо виданих свідоцтв про закінчення підготовки має бути своєчасно (у якомога стислий термін після завершення курсу підготовки) направлена до Державного реєстру документів моряків України.

**Відповідальний за розробку:
Директор ТОВ
«Міжнародний морський тренажерний центр»**

М. Безаготій